

εἰς ἐξόχους καὶ γεγυμνασμένους καὶ πολυμαθεῖς συγγραφεῖς νὰ συγγράψωσι δράμα τι. Ἐμείναν λοιπὸν κατ' ἀνάγκην καὶ τὰ δράματα ἀεράβευτα, ἵνα μὴ ταπεινωθῇ τοῦτο τὸ σπουδαιότατον εἶδος τῆς ποιήσεως.

Ἐξητάσθησαν μετὰ ταῦτα αἱ κωμωδίαί. Αὗται δὲ ἐν γένει ἐκρίθησαν τελειότεραι σχετικῶς πρὸς τὰ δύο προηγούμενα εἶδη τῆς ποιήσεως. Τρεῖς δὲ ἐκ τούτων διακρίνονται καὶ σχετικῶς καλῆτεραι τῆς τετάρτης, τῆς ἐπιγραφομένης «*Ιούλιος Βελλάδας*». Ἐκ δὲ τούτων τῶν τριῶν, αἱ δύο, αἱ ἐπιγραφόμεναι «*Γαμβροῦ πολιορκία*» καὶ «*Γάμος ἔνεκα βροχῆς*», ἔργα ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ διὰ τὴν στιχομυθίαν, τὴν κατὰλληλον πρὸς τὰ πρόσωπα γλῶσσαν, τὴν ἐνότητα τοῦ ὅλου, τὴν ὁμαλότητα τῶν χαρακτήρων καὶ τὸν ἐθνικὸν σκοπὸν ἐκρίθησαν ὑπέρτεραι τῆς τρίτης ἐπιγραφομένης: «*Ἀνδρογονταικομαχία*».

Ὅθεν ἡ ἐπιτροπὴ διὰ πλειονοψηφίαν τεσσάρων ψήφων κατὰ μιᾶς, μειονοψηφούντος τοῦ κυρίου Γ. Μιστριώτου, ἔκρινεν ἄξις παραστάσεως ἐν τῷ ἑλληνικῷ θεάτρῳ κατὰ τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τὴν κωμωδίαν: «*Γαμβροῦ πολιορκία*» εἰς πράξεις τρεῖς, καὶ τὴν κωμωδίαν: «*Γάμος ἔνεκα βροχῆς*» εἰς πρᾶξιν μίαν, ἀπονέμουσα τὸν ἐπίχρυσον ἀργυρὸν στέφανον εἰς τὸν ποιητὴν αὐτῶν.

Ἐπὶ τέλους ἐγένετο ἐκλογὴ τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ τοιοῦτος ἐξελέχθη ὁμοψήφως ὁ Κύριος Νικόλαος Δραγούμης, εἰς ὃν παρεδόθησαν πάντα τὰ ποιήματα, καὶ ὅστις παρεκλήθη νὰ περιλάβῃ ἐν τῇ συνταχθησομένῃ παρ' αὐτοῦ ἐκθέσει τὰς βάσεις αἱ ἔθετο ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ διαγωνίσματος, καθὼς καὶ τὴν αἵτησιν τοῦ Κυρίου Μιστριώτου τοῦ νὰ σημειωθῇ, δηλαδὴ, ὅτι οὗτος μειονοψηφῶν ἐθεώρει ὡς ἄξια βραβεύσεως ἐκ μὲν τῶν δραμάτων τὸν *Δαυὶδ Κομνηνόν*, ἐκ δὲ τῶν κωμωδιῶν τὴν *Ἀνδρογονταικομαχίαν*.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1870.

Τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς.

Θ. Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.
Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.
Ι. ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ.
Γ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.
Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ.

Ἡ ΓΥΝΗ ΟΜΟΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ ΣΟΥ...

ΚΩΜΩΔΙΑ Εἰς ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ.

Μεταφρασθεῖσα ἐλευθέρως ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗ.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.
ΣΤΕΦΑΝΟΣ.
(ΑΔΗ-ΜΠΟΓΖΟΓ.)

Ἡ σκηνὴ ὑπόκειται εἰς τὴν σύγχρονον Περσίαν.

«Ἡ γυνὴ ὁμοιάζει τὴν σκιάν σου! Τὴν ἀκολουθεῖς, σὲ φεύγει! Τὴν φεύγεις, σὲ ἀκολουθεῖ!»
ΝΑΜΟΥΝΑ.

Χαριέστατον γυναικὸς δωμάτιον διασκευασμένον κατὰ τὴν ἀνατολικὴν διακόσμησιν.—Πρὸς τὸ βάθος σοφᾶς κεκαλυμμένος διὰ δέρματος ἄρκτου.—Τὸ βάθος τῆς σκηνῆς εἶναι ἀναπεπταμένον καὶ βλέπει εἰς κήπους.—Πλάγιοι θύραι ἔχουσαι γωνίας περικεκομμένας καὶ κλείουσαι διὰ παραπετασμάτων ἐκ σαλίου.—Μικρὸν τραπέζιον ὀστρεῖνον πρὸς δεξιὰ.—Στρωμάτια σχηματίζοντα ἑδρας.—Ὅπλα.—Κάτοπτρα.—Ἄνθη.—Σκεύη ἐν οἷς καίονται μύρα.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ, (ἐξαπλωμένος ἐπὶ τοῦ σοφᾶ, περιβεβλημένος μανδύαν περσικόν· φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σκούρον ἀπὸ ἀστραχάν καὶ πέδιλα ἐπὶ τῶν ποδῶν).

Ἀναγινώσκει.

«Ἦτον ἀπὸ δέρμα ἄρκτου, καλῶς κατεσκευασμένου δέρματος, ὁ σοφᾶς εἰς τὸν ὅποιον ὁ Χασσάνης ἀνεπαύετο... μαλακὸς ὡς δέρμα γάτας, καὶ ὠραίος καθὼς τριαντάφυλλον... ὁ Χασσάνης ἐκτὸς τούτου εἶχεν εὐγενεστάτην στάσιν... ἦτο...» Διέβολε! Διὰ τί νὰ μὴ μιμηθῶ τὸν Χασσάνην!... Τί ὠραίος ὁ σοφᾶς σου!... ἐγεννήθητι διὰ νὰ γίνω Πέρσης! Πόσον μὲ ἀρμόζει ἡ θέσις τοῦ Πασσᾶ καὶ λογαριάζω... νὰ γίνω...

(Ἀφίνει τὸ βιβλίον καὶ πίπτει ἐπὶ τοῦ σοφᾶ).

(Φωνάζων.)

Ἀλῆ-Μπαζού!... Ἀλῆ!

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΣΤΕΦΑΝΟΣ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ, (εἰσέρχεται φορῶν ἑνὺμα κατὰ τὸ ἥμισυ περσικόν καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἑλληνικόν, καὶ πλατὺν πῖλον μάλλινον.—Ἐπενδύτην περσικὴν μὲ γιλέκον ὑπηρετου.—Περσκελίδα λευκὴν.—ὑποδήματα μέχρι γονάτων.)

... Κύριε Νικόλαε!

ΝΙΚΟΛΑ. Κύριε Νικόλαε!... ὦ! ὦ!... γελοῖε!... Τί εἶπες, ἀχρεῖς;... Ἐἴν τὸ ἐπικαλέσθης ἄλλην μίαν φορὰν!...

ΣΤΕΦ. Θεὸς φυλάξοι!...

ΝΙΚΟΛΑ. Αἱ! Θεὸς φυλάξοι!... Θέλω νὰ μάθῃς νὰ ὁμιλῇς καλλίτερα! Λοιπὸν τρέρω σκύλλους χριστιανούς εἰς τὸ σπῆτί μου; Θεὸς φυλάξοι!... εἰς τὴν Περσίαν!...

ΣΤΕΦ. Θὰ προσπαθῶσω, Κύριε, νὰ φωνάζω τὸν Ἀλλάχ! Θὰ σὲ λέγω ἀπὸ τῶρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς Ἐξοχώτατε!

ΝΙΚΟΛΑ. Τώρα μάλιστα!

ΣΤΕΦ. Πλησίον εἰς σὲ τὸν Ἥλιον, τί εἶμαι ἐγώ;...

ΝΙΚΟΛΑ. Μία φούντα χῶμα!

ΣΤΕΦ. Οἱ λόγοι σου δι' ἐμὲ εἶναι λόγοι τοῦ Εὐαγγελίου... .

ΝΙΚΟΛΑ. ὦ! ὦ!... μποῦφε! βλάκα! ἀνόητε! ζῶν! τὸ Εὐαγγέλιον!...

ΣΤΕΦ. Ἡ γλῶσσά μου εἶπεν ἄλλ' ἄντ' ἄλλων ἢ θελα νὰ εἰπῶ τὸ Κοράνιον!—Συγχώρησόν με, Κύριε, συγχώρησόν με διότι δὲν ἐσυνείθισα ἀκόμη! Γνωρίζεις πολὺ καλλίτερα ἀπὸ ἐμένα, ὅτι μία νέα θρησκεία εἶναι ὁλόκληρος μελέτη. Συγχώρησόν με λοιπὸν ἐὰν δὲν ἐσυνείθισα ἀκόμη εἰς αὐτήν καὶ ἐὰν ἀνακατόνω τὸ ἱσπαχὰν μὲ τὰς Ἀθήνας, χωρὶς νὰ τὸ θέλω βέβαια, διότι δὲν μὲ κατήχησαν ἀκόμη καλὰ εἰς τὴν νέαν μου πίστιν!

ΝΙΚΟΛΑ. Ἀνακατόνεις τὸν Παράδεισον μὲ τὴν Κόλασιν προδότα!... Μὰ τὸν Μωάμεθ! Εἶσαι πολὺ ἀχάριστος νὰ λητμονῇς πόσον ἡ τῆχ σου ἐμεγάλωσεν. Ἦσο ἀπλοῦς ὑπηρετῆς, καὶ ὄχι καλός... .

ΣΤΕΦ. Ἀ! ὁ Καλός!... εἶναι ὄνομα!...

ΝΙΚΟΛΑ. Δὲν μὲ κατὰλαβες!—Σὲ ἐκαμα Βεζύρην μου!... μέγαν σύμβουλόν μου!... Θὰ ᾔται φύλαξ τοῦ Σερχγίου τὸ ὅποιον περιμένῃ, καὶ πρῶτος Εὐνοῦχος!

ΣΤΕΦ. Εὐνοῦχος μὲ μόνον τὸ ὄνομα!

ΝΙΚΟΛΑ. Θὰ ᾔσαι πολὺ καλὰ! Θὰ πίνῃς ἀπὸ τὸν καπνὸν μου! ἀπὸ τὸ κρασί μου! Θὰ τρώῃς καλὰ! Θὰ κοιμᾶσαι καλὰ! Ὅσον δὲ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, θὰ σὲ ὑπηρετῶσιν οἱ μκύροί μου!... διὰ τί λοιπὸν παραπονεῖσαι;...

ΣΤΕΦ. Οὐρανέ! νὰ παραπονεθῶ! ὅταν ἡ τύχη περιέβαλε μὲ μέλι τὸ γεμάτον ἀπὸ ἀμβροσίαν ποτήριον, εἰς τὸ ὅποιον βάζω τὰ χεῖλη μου!... ὅταν ὁ ὀρίζων ἔχῃ μαβὶ χρῶμα! ὅταν ἡ δύσις ᾔνῃ στολισμένη μὲ χρῶμα τριανταφύλλου!... διὰ τί νὰ παραπονεθῶ;... Ἀλλὰ σὺ, Κύριε, ν' ἀφήσῃς τὰς Ἀθήνας καὶ νὰ περάσῃς τὸν Ἰκεανὸν διὰ νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἐκείνην, ὅπου δὲν θὰ εὕρῃς οὔτε λέτχας, οὔτε θέκτρον, οὔτε ἄλλην κάμμιαν εὐχαρίστησιν; Ἐξοχώτατε, δὲν ἐπιθυμεῖς τίποτε;

ΝΙΚΟΛΑ. Τίποτε δὲν ἐπιθυμῶ.

ΣΤΕΦ. Δὲν ἐπιθυμεῖς οὔτε τὸν δρόμον ἐκείνον τῆς Αἰ... εἰς τὸν ὅποιον τόσαις φοραῖς ἐπερίμενα ὅαν πελαργὸς εἰς τὸ ἕνα πόδι τὸν Κύριον Νικόλαον... Σὲ ζητῶ συγγνώμην, ὅλα τὰ εἶδα... .

ΝΙΚΟΛΑ. Λοιπὸν εἰξεύρεις;

ΣΤΕΦ. Ὁραία, μὰ τὴν πίστιν μου, γυναῖκα!

ΝΙΚΟΛΑ. Δὲν τὴν ἐνθυμοῦμαι πλέον!

ΣΤΕΦ. Εὖγε!

ΝΙΚΟΛΑ. Τὴν ἀποστρέφομαι!

ΣΤΕΦ. Ἀ! ὦ!

ΝΙΚΟΛΑ. Ἡ καρδίχ της εἶναι βράχος!

ΣΤΕΦ. Τὴν γνωρίζω μὲ τὸ πικραπᾶν! Ἀλλὰ τὸ μῖσος κάμμιὰ φορὰ εἶναι ἐξάδελφος τῆς ἀγάπης, καὶ φοβοῦμαι μήπως ἐπιστρέψῃ πάλιν ὁ ἐξάδελφος αὐτός!

ΝΙΚΟΛΑ. Πόσον κακὰ μὲ γνωρίζεις καὶ πόσον μάταιος εἶναι ὁ φόδος σου! Ἀλλὰ θέλω νὰ σὲ διηγηθῶ τὰ αἴτια τοῦ μίσους μου, καὶ ἔπειτα κρίνε μόνος σου!... Τὴν ἡγάπων καὶ ὅταν ἀκόμη ἔζη ὁ σύζυγός της. Τότε ὅμως τὴν ἡγάπων μὲ εὐλάβειαν... .

ΣΤΕΦ. Ἡ ὁποία εἶναι λαμπρά... .

ΝΙΚΟΛΑ. Ἐκλεπτοὺς τὰ πῦρὰ τὰ ἑποῖα ἤναπτον τόσα θέλγητρα!

ΣΤΕΦ. Ὁ σύζυγός της ἀπέθανε... .

ΝΙΚΟΛΑ. Καὶ ἐν τούτοις ἡ εὐλάβειά μου ἐσεβάσθη τὰ δάκρυά της ὅκτῳ ὁλοκληρῶς ἡμέρας. Συνώδευεν αὐτὴ εἰς τὸν τάφον μὲ τόσους πόθους τὸν σύζυγόν της, ἐνῷ αὐτὸς δὲν ἄφινε κανένα πόθον. Τότε τῇ ἐπρόσφερα τὴν χεῖρά μου.—«Εὐχαριστῶ, μὲ ἀπῆντησε, θὰ μείνω χήρα.» Ἀφοῦ παρῆλθε τὸ ἥμισυ πένθος ἐπιχειρῶ δευτέραν ἀπόπειραν, ἀλλὰ καὶ δευτέρα ἄρνησις. Μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἡμερῶν προτείνω καὶ πάλιν περὶ γάμου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τρίτου μὲ ἀρνεῖται. Καὶ ὅμως δὲν κατεβλήθη... ὁ χρόνος περνα... καὶ τετάρτην φορὰν μὲ ἀρνεῖται... Εἰς τὸ διάστημα λοιπὸν ὀλίγων μηνῶν μὲ ἠρνεῖτο πέντε φορὰς! Ἐγὼ ὅμως χωρὶς νὰ λογαριάσω πόσαις φοραῖς ἀπέτυχα, τὴν πέρνω τὸ κατόπι, καθὼς σκυλί, καθὼς σκυῖα, τὴν πικρακολουθῶ καταπόδας ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃ, ἀδιακόπως περιποιοῦμενος αὐτήν. Τὴν βλέπω καθημερινῶς καὶ μέσα εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ. Παντοῦ, ὅπου καὶ ἂν εὐρεθῶμεν, τὴν ἐκρράζω τὸν ἔρωτά μου. Τὴν συνοδεύω εἰς τὸ θέατρον, εἰς τὸν κόσμον, εἰς τοὺς περιπάτους. Αὐτὴ ἐν τούτοις δὲν μοῦ δεικνύει κάμμιν κλίσιν... καὶ ἐνόσω ὁ ἔρως μου αὐξάνει... . τόσον περισσότερον μὲ ἀποβάλλει.

ΣΤΕΦ. Ὁ τρόπος αὐτὸς μὲ φαίνεται ὅχι ἐξυμνος δὲν πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰς γυναῖκας τὰς ὁποίας ἀγαπῶμεν! Διότι αἱ καρδίαι αὐταὶ αἱ ιδιότροποι καὶ αἱ ἐλαφραὶ μᾶς ἀγαπῶσι τόσον περισσότερον ὅσον ὀλιγώτερον ἡμεῖς τὰς ἀ-

γαπῶμεν! Ἐγὼ, ἐάν ἦμουν εἰς τὴν θέσιν σου, θὰ ἔκρυπτα μυστικὸν τὸ αἰσθημά μου. Ἴσως σήμερον σὲ ἀγαπᾷ ἡ ὠραία ἐκείνη, καὶ δὲν θὰ παραξενευθῶ διόλου ἐάν σὲ ἠγάπησεν. . . ἀποῦ ἀνεχώρησες!

ΝΙΚΟΛ. Ὅχι! . . . τοιοῦτον αἰσθημα δὲν εἶναι ἀξία ποτὲ νὰ ἔχη, καὶ δὲν πιστεύω τοῦτο, διότι θὰ ἦναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ κτίσω ἐπάνω εἰς τὴν ἄμμον! . . . Ἄ! καὶ ὅμως ἤθελα νὰ μ' ἀγαπήσῃ! . . . Διέβωλε! θὰ τὴν ἐκδικηθῶ! . . .

ΣΤΕΦ. Θὰ ἦναι νόστιμον παιγνίδι!

ΝΙΚΟΛ. Τί ἐννοεῖς μὲ τοῦτο;

ΣΤΕΦ. Βεβαιώσου, Κύριε, ὅτι μία λέξις ἀπὸ τὴν ἀττατον αὐτὴν θὰ σὲ θέσῃ πάλιν ὑποκάτω ἀπὸ τὰ πόδια τῆς. Ὁ Ἀλῆ-Μπαζοῦ γνωρίζει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου!

ΝΙΚΟΛ. Ποτέ! . . . Ποτέ!—Τὴν περιφρονῶ τόσο ἐσον τὴν ἠγάπων! Ἐλεγε; ὅτι αὐτὴ δύναται νὰ τολμήσῃ νὰ μὲ γράψῃ;—Ἄς τὸ κάμῃ! . . . θὰ τῆς ἐπιστρέψω ὀπίσω τὸ γράμμα τῆς χωρὶς νὰ τὸ διαβάσω! Μάλιστα. . . εἶναι ἀδύνατον, καὶ ἀνόητος θὰ ἦναι νὰ τὸ περάσῃ ἀπὸ τὸν νοῦν τῆς, νὰ ἐλθῇ. . . νομίζουσα ἀκόμη ὅτι θὰ μὲ κάμῃ νὰ τὴν ἀγαπήσω. . . εἰς τὴν Περσίαν! . . . ἐδῶ! . . . εἰς τὸ σπῆτί μας! . . .

(Ἐμφανίζεται ἡ Μαργαρίτα πρὸς τὰ ἀριστερά.)

Μπα! νὰ τὴν! . . .

ΣΤΕΦ. Ἀλλοίμονον! . . . πολὺ ὀγλήγωρη εἶναι! . . . Ἐπῆρε θέσιν εἰς τὸ δεῦτερον πλοῖον!

(Ἐξέρχεται εἰς μίαν κίνησιν τῆς χειρὸς τοῦ Νικολέου.)

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

ΝΙΚΟΛ. Μαργαρίτα! . . .

ΜΑΡΓ. Νικολάε! . . .

ΝΙΚΟΛ. Σὺ, εἰς Περσίαν, σὺ; . . .

ΜΑΡΓ. Ἐγὼ.

ΝΙΚΟΛ. Ποῖον ἔρχεσαι νὰ ζητήτῃς ἐδῶ; . . .

ΜΑΡΓ. Μήπως τοῦτο εἶναι ἀνόητον; . . . Ὅχι εἶναι.

ΝΙΚΟΛ. Χωρὶς νὰ σὲ κατηγορήσω διόλου, σὲ λέγω τὴν ἀλήθειαν, ἐτρόμαξα.

ΜΑΡΓ. Καὶ ἐμαγεύθης;

ΝΙΚΟΛ. Ἐμαγεύθην; . . . Πῶς! Ἐάν ἦμην εἰς τὰς Ἀθήνας, θὰ ἔλεγον: ναί! . . . ἀλλ' ἐδῶ, Κυρία μου, εἰς τὴν Περσίαν, ὅπου ὁ σεβασμὸς διὰ τὰς γυναῖκας δὲν ὑπάρχει καὶ μ' ἐπιτρέπει νὰ ἦμαι εἰλικρινὴς πρὶν ἢ γίνω εὖγ. . .

ΜΑΡΓ. Λέγεις λοιπόν: ὅχι!

ΝΙΚΟΛ. Λέγω. . . ὅτι ἐτρόμαξα! ὅχι περισσότερον.

ΜΑΡΓ. Τὰ ἦθη τοῦτου τοῦ τόπου σὲ κάμνουν νὰ ἐμιλῇς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, διότι δὲν μ' ἐλαλοῦσι οὕτως εἰς τὸ δωματίόν μου.

ΝΙΚΟΛ. Διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ σοῦ ἐσήκωσα τὸ βάρος νὰ μὲ βλέπῃς ἐκεῖ.

ΜΑΡΓ. Ἀλλὰ δὲν σκέπτεσαι τίποτε ἀφ' ὅσα λέγεις! Εἰς ποῖον ἀπὸ τοῦς δύο μας ἦσαν ὀχλῆραι αἱ ἐπισκέψεις σου;

ΝΙΚΟΛ. Διόλου βέβαια εἰς ἐμὲ, ὁ ὁποῖος ἤθελον νὰ τὰς κάμω αἰωνίας, διὰ νὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σὲ νυμφευθῶ.

ΜΑΡΓ. Ὁ τρόπος αὐτὸς ἦτο καλὸς διὰ τὴν ἐποχὴν εἰς τὴν ὁποῖαν εὐρισκόμεθα! . . . Νὰ νυμφευθῶμεν ἐσήμαινε νὰ μὴ ἴδωμεν πλείον ὁ εἰς τὸν ἄλλον! . . . Οἱ ἄνθρωποι τοῦς ὁποῖους ὀλιγώτερον βλέπομεν εἰς τὴν πατρίδα μας εἶναι οἱ σύζυγοί μας.

ΝΙΚΟΛ. Καλὰ! . . . εἶχα ἄδικον λοιπὸν νὰ παραπανῶμαι καὶ νὰ ἀρήσω τὰς Ἀθήνας! Τόσαι ψυχρότητες, τὰς ὁποῖας ἐδείκνυες διὰ τὸν ἔρωτά μου, ἦσαν λοιπὸν καλὸς οἰωνός. Μὲ ἤρνεῖσο τὴν χειρά μου, ἔνεκα καθαρᾶς ἀγάπης, καὶ ἐδιώχθην διὰ νὰ ἀγχαπηθῶ! Ἄ! Μαργαρίτα! . . .

ΜΑΡΓ. Καὶ ἐν σήμερον ἐδεχόμην; . . .

ΝΙΚΟΛ. Μαργαρίτα! . . .—Εἶναι πολὺ ἀργά!

ΜΑΡΓ. Πολὺ ἀργά; . . .

ΝΙΚΟΛ. Ἡ πείρα μὲ κάμνει νὰ ἔχω ὑποψίας κατὰ τῆς μαγείας. Μὲ ἔκαμες σώφρονα! Φοβοῦμαι μήπως πάλιν δελεασθῶ καὶ χάσω τὴν ἀξιοζήλευτον ἀνάπαυσίν μου! . . . διότι βλέπω τὴν παγίδα τῶν λύκων κρυμμένην μέσα εἰς τὰ ψευδῆ ἄνθη! . . .

ΜΑΡΓ. Ἀλλ' ἔρχομαι. . .

ΝΙΚΟΛ. Ἐρχεσαι. . .—Τώρα πλέον ἀνακαλύπτω ἐν σχέδιον βάρβαρον!—Ἐρχεσαι διὰ νὰ ἴδῃς εἰς ποῖαν θέσιν μὲ ἔφερεν ἡ ἀπελπισία; Ἀλλὰ μὴ νομίσης ὅτι θὰ θριαμβεύσῃς! . . . ἔμεινα σταθερὸς καὶ ἀφοβὸς ἀπέναντι τῆς θεᾶλλης καὶ εἰς τὰς σκληρότητάς σου ἐδείξα θάρρος! Ὑποφέρω μὲ γενναιότητα τὰς περιφρονήσεις σου, καὶ εὐρίσκω ἀνάπαυσιν εἰς τοὺς ὠραίους αὐτοὺς κήπους!

ΜΑΡΓ. Ἀνάπαυσιν;

ΝΙΚΟΛ. Λαμπρὰν ἀνάπαυσιν, καὶ γλυκυτέραν μάλιστα ἀπὸ τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ μοναστηρίου τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου!

ΜΑΡΓ. Δὲν θὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ μοναστήριον;

ΝΙΚΟΛ. Ἐγὼνα Σατράπης!

ΜΑΡΓ. Ἐνόμιζα ὅτι τὸ μοναστήριον ὠφελεῖ εἰς τὰς λυπημένας καρδίας!

ΝΙΚΟΛ. Νομίζεις λοιπὸν ὅτι τὸ νὰ κατασκευάζῃς ποτὰ καὶ νὰ σκάπτῃ τὸν τάφον του εἶναι πράγματα παρηγορητικά; . . .—Εἰπέ μου περὶ οἴου! περὶ ὠραιότητων αἱ ὁποῖαι δὲν αἰσθάνονται! περὶ μεθυστικῶν ἀρωμάτων τῆς Ἀσίας! καὶ περὶ σερμπετίων! . . . Ἀπερρόφηθην ἀπὸ ἔρωτα μοναδικὸν καὶ αἰῶνον! καὶ ἦλθα εἰς τοὺς τόπους αὐτοὺς νὰ κάμω δώδεκα τοιούτους! Θέλω νὰ σκορπίσω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ

ΝΙΚΟΛ. Τὸ σχοινὶ ὁμῶς δὲν τὸν ἀρέσκει! Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὡς πρὸς τοῦτο λύκος! χωρὶς νὰ λογαριάζωμεν ὅτι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν βαρυνόμεθα τὰ πάντα ἀνεξαιρέτως, τὴν γυναῖκα τὴν ὁποῖαν θαυμάζομεν διὰ τὴν ὡραίαν τῆς φωνῆς. . . καθὼς καὶ ταῖς ὡραιότεραις μουσταλευριαῖς!

ΜΑΡΓ. Ἐ! τότε θὰ ἦσο ὁ μαργαρίτης τῶν κακοήθων συζύγων! . . .

ΝΙΚΟΛ. Δὲν εἶπα ὅσα ἤθελα νὰ εἰπῶ! . . . Γνωρίζω τὰς Ἀθήνας, ἐγὼ! καὶ ἐπειδὴ ἡ τελειότης μὲ πολλὴν δυσκολίαν εὐρίσκεται εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν, ἡ Κυρία ἄλλοτε μὲν εἶναι μελαγχροινὴ, καστανή, ἡ ξανθή! ἢ τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο. . .

(Ἡ Μαργαρίτα κάμνει κίνησιν τινα).

Ὡ! γνωρίζω πολὺ καλὰ τὴν χρυσὴν σκόνην. . . τὴν μαύρην. . . τὸ βενετικὸν κόκκινον! Ὅλα αὐτὰ ὁμῶς δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ τεχνικὰ μέσα, ὁ δὲ σύζυγος ὅστις γνωρίζει τὸ μυστικὸν τῶν θεάτρων, ἀνακαλύπτει εὐκολώτερον ἀπὸ πάντα ἄλλον τὰ λαθραῖα αὐτὰ παιγνίδια, ἀπὸ τὰς τρίχας αὐτὰς τὰς ὁποίας βλέπει νὰ βάρωνται κάθε πρωτὶ!

ΜΑΡΓ. Εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν. . . ἐκλεξε τὸ χρῶμα τὸ ὁποῖον σὲ ἀρέσκει μεταξὺ ὅλων. . .

ΝΙΚΟΛ. Πολὺ κηλὰ. . . ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ἄνθρωπος μεταβάλλεται! Τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου εἶναι ξανθός! αἱ ὀρέξεις μεταβάλλοντι. . . τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἀγαπῶμεν τὸ κόκκινον χρῶμα! — Εἰς τὸ ἠθικόν, Κυρία μου, χειρότερον ἀκόμη συμβαίνει! Εἶναι παραδεδεγμένον, χωρὶς πολυλογίαν, ὅτι μία γυνὴ ὅσα καλὰ αἰσθήματα καὶ ἂν ἔχῃ καὶ ὅσον καλὴν ἀντροπὴν καὶ ἂν ἔλαβεν, ἔχει πάντοτε περιωρισμένον τὸ μέρος τῶν ἀρετῶν! Ἐπειδὴ λοιπὸν αἱ γυναῖκες μας δὲν ἔχουσιν ὅλα ὁμοῦ τὰ δῶρα, τὸ μέρος τῶν προτερημάτων τὰ ὁποῖα ἔχουν μᾶς φαίνεται πάντοτε ἐναντίον πρὸς τὰ προτερήματα τὰ ὁποῖα ἐπιθυμοῦμεν, τόσον μέγιστα ὥστε, ἀφοῦ πηρέσθωσι δύο ἢ τρία ἔτη, θὰ ἐδίδομεν τὰς ἀρετὰς τὰς ὁποίας ἔχουσι δι' ἐκείνας τὰς ὁποίας δὲν ἔχουσι, ἀνταλλάσσοντες μίαν εὐτυχίαν τὴν ὁποῖαν τόσα ἀγκάθια διατροποῦσι!

ΜΑΡΓ. Ποῖον γένος κακαδικάζεις, Κύριε; . . . Βομβαρδίζεις τὸ ἐδικόν μας καὶ, ἀφοῦ μεθύσης ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν, στρέφεις ἐναντίον σου τὰ πυρὰ τῶν πυροβόλων σου, καὶ ἄνευ διακρίσεως κτυπᾷς τὰ ἐδικὰ σου στρατεύματα!

ΝΙΚΟΛ. Εἶμαι αὐστηρὸς, ἀλλὰ συγχρόνως εἶμαι καὶ ἀμερόληπτος, καὶ μὴ μὲ κρίνης εἰμὶ ὅταν εὐρίσκωμαι εἰς τὴν κοινωνίαν. . .

ΜΑΡΓ. Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν! . . .

ΝΙΚΟΛ. Βεβαιότατα! . . . Ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ κοινωνία μας εἰσέρχονται εἰς τὴν λάσπην καὶ εἰς τοὺς βαθεῖς λάκους τῶν τροχῶν, τῆς ἀνοήτου πείρας καὶ

τῆς παλαιᾶς προλήψεως! Καὶ δι' ἐκεῖνον ὅστις ἐφυγεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐταξίδευσεν, ἡ κοινωνία σου δὲν εἶναι πλέον ἄλλο εἰμὶ μούμια!

ΜΑΡΓ. Ἀλήθεια, ἂς ὁμιλήσωμεν ὀλίγον διὰ τὴν πολυγαμίαν! . . .

ΝΙΚΟΛ. Ναί, συμφωνῶ, ἂς ὁμιλήσωμεν διὰ τὴν πολυγαμίαν, χωρὶς ὁμῶς νὰ περιπαίξωμεν τὸ ἔθιμον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ὅσον δύναται περισσότερον πλησιάζει εἰς τὴν τελειότητα! Ἐδῶ τὰ πάντα εἶναι ἡδονή, τί εἶναι στενοχωρία δὲν τὸ γνωρίζομεν. Δὲν ὑπάρχουσι κοσμήματα εἰς τὸν λαιμόν! οὔτε σχοινίον εἰς τὸν πόδα! Οὔτε μάνδρα διὰ πρόβατα! . . . Ἐγὼ καθήμενος κλεισμένος μέσα εἰς τὸ παλάτιον αὐτὸ, καὶ μακρὰν ἀπὸ ἀσπερῶν βλέμματα εὐρισκόμενος, περιμένω ἓνα ὀλόκληρον γυναικωνίτην! εἴκοσι πρώταις ἀγαπητηκίχαις! εἴκοσι σουλτάναις! ὅλαι δὲ αὐταὶ θεωροῦσι τιμὴν τῶν καὶ γλυκυτέραν τῶν ἐλπίδα ὅταν ἀξιωθῶσι, μὲ τὸ δῶρον τοῦ μανδηλίου μου, ἐν ἐλέμῳ εὐνοϊκὸν τοῦ . . . κυρίου τῶν! . . . — Αἱ γυναικὲς μας εἰς τὰς Ἀθήνας, σκέπτονται ὀλιγώτερον νὰ μᾶς ἀρέσωσιν, ἐπειδὴ ἡ μικροτέρα τῶν φροντίς εἶναι νὰ κερδήσωσι τὴν ἀγάπην μας, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν σκέπτονται νὰ μᾶς κάμνωσι τὸν ἔρωτα! Διὰ τί; Διότι καθεὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχει παρὰ μίαν μόνον γυναῖκα. . . ἐκεῖ λοιπὸν εἶναι τὸ μονοπώλιον. . . ἐδῶ δὲ ὁ συναγωνισμός! Ἰδοὺ λοιπὸν πόσον καλὰ ἔχω καμωμένα τὸν γυναικωνίτην μου! Ἐχω εἴκοσι συζύγους! ἡ μία θὰ ἔχῃ τὸ χρῶμα κόκκινον καὶ τριανταφυλί! αἱ ἄλλαι λευκὸν — φαιὸν — μελαγχροινόν — ἐλαιόχρουν, σκάλαν ὀλόκληρον χρωμάτων, ἀπὸ τὸν ἔβανον ἕως εἰς τὸν ἀλάβαστρον! Τα μαλλία τῶν θὰ ἦναι μαῦρα, μελαχροινὰ, καστανὰ, κόκκινα, λάμποντα, ὡς κύματα, κοντὰ, ἢ μακρὰ! Κάθε μία θὰ ἔχῃ τὴν ἰδιαιτέραν τῆς ὡραιότητα, καὶ τὰ κάλλη τὰ ὁποῖα πλάττουν αὐταὶ αἱ ἴδιαι, καὶ αὐτὰ θὰ ἔχουσι, καθὼς τὸ χρῶμά τῶν, τὰξεις διαφόρους! Κάθε μία θὰ ἔχῃ τὴν ἰδιαιτέραν τῆς ἀρετῆς — γλυκύτητα ἢ σταθερότητα — πνεῦμα ἢ ἀφροσύνην — αἰσθημα ἢ εὐθυμίαν. . . τόσον καλὰ ὥστε, ἐὰν φέρω πλησίον κάθε μίαν γυναῖκα ἀτελῆ ἀπὸ τῆς δεκαεννέας ἄλλας, ἔχω μίαν γυναῖκα τελείαν!

ΜΑΡΓ. Σύζυγον ἔχεις; ὅχι βέβαια! . . . Τὸ πολὺ πολὺ μίαν ἀνθοδέσμην! ἓνα κόσμον οὐρί! . . . ἐκ τούτου δὲ συμπεραίνω ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία σήμερον εἶναι ἡ ἄσπονδος ἐχθρά σου, τυχαίνει ὀλίγην ἀκόμη ἐκτίμησιν ἀπὸ ἐσὲ ἐπειδὴ, ἀφοῦ ἀναγνωρίζῃς εἰς ἡμᾶς τὴν ποιότητα, δὲν πιάνεται εἰμὶ εἰς τὴν ποσότητα! Ἐικοσι γυναῖκας τῶν Ἰνδιῶν ἀντιπαραβάλλεις μὲ μίαν Ἑλληνίδα! Πολὺ μᾶς ἐκολλάκευσε διὰ νὰ σὲ εἰπῶ νὰ τὸ ἐπαναλάβῃς! Ναί! ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς μὲ κάμνει νὰ φρίττω ὀλίγον διὰ σέ. . . Ἐικοσι σύζυγοι! . . . ἐγνώρισα πολλοὺς συζύγους εἰς τὴν πα-

τρίδα μας, οί όποιοι, άφοῦ ήκολούθησαν τόν γενικόν κανόνα, βεβαιώνουσιν ότι είχαν περισσοτέρας από μίαν! . . . Πώς θά όδηγής τό ταραχοποιόν αυτό πόμνιον;

ΝΙΚΟΛ. Λαμπρά! . . . ό τρόπος δέν είναι ούτε δύσκολος, ούτε νέος! Όλαι αί γυναϊκές μου είναι κλειδωμέναι! γραΐαι γυναϊκες τάς προφυλάττουν! όλοι μου οί άνδρες είναι ευνούχοι, καί δέν διατρέχω κίνενα κίνδυνον νά λυπηθώ! Χωρίς νά λογαριάσω ακόμη ότι ό νόμος δίδει τό δικαίωμα εις τόν σύζυγον νά καταδικάσῃ εις θάνατον τήν άπιστον σουλτάναν. Ούτε ότι δύναμαι νά εκδικηθώ με μίαν μαχαιριάν! . . . ή με μίαν πιστολιάν!

ΝΙΚΟΛ. Δέν πρέπει λοιπόν πλέον νά λογαριάσει ότι θά σέ εξανιδώμεν εις τήν Έλλάδα, ής αναχωρήσω! . . . Τό παρετήρητα καλή! Πολύ έννόησες πόσον ή κοινωνία μας είναι κατωτέρα από τήν έδικήν σας, καί ή πολυγαμία εύρε τόν απόστολόν της! υγίαινε λοιπόν! . . .

ΝΙΚΟΛ. Με άφίνεις! . . .

ΜΑΡΓ. Σε άφίνω χωρίς νά άρήσω πόθους, δέν συμφωνείς εις τούτο; Κάμε με σέ παρακαλώ τήν χάριν νά παρατηρήσῃς εάν τά άλογά μου είναι έτοιμα. Τό πλοΐον αναχωρεί αύριον, ή θέσις μου είναι κρατημένη, καί εις τάς Άθήνας δέν γιωρίζουν τί έγιναι!

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Οι αύτοι, ΣΤΕΦΑΝΟΣ, εισερχόμενος εκ δεξιών.

ΣΤΕΦ. Έξοχώτατε! . . . Με συγχωρείτε, Κυρία! —Αί ουρί σας φθάνουσιν! . . . Τρέχουν! φωνάζουν! θορυβούν! . . .

ΝΙΚΟΛ. Σιώπησε, άχρεϊς! . . .

ΣΤΕΦ. Ποΐον είναι λοιπόν αυτό τό μυστήριον; . . . Άχρεϊς! δια τί άχρεϊς; Σιώπησε! δια τί νά σιωπήσω; Ό έμπορος σās φωνάζει, καί βεβαίως σεις δέν θά θέλατε νά μ' άφήσητε περισσότερο νά φυλάζω τόν γυναικωνίτην! Έλάτε λοιπόν! . . .

ΝΙΚΟΛ. Με συγχωρείς; . . .

ΜΑΡΓ. Άς παύσουν αί φιλοφρονήσεις! . . . Εΐσαι συγχωρημένος! . . . εύρισκόμεθα εις τήν Άσίαν.

ΝΙΚΟΛ. Λυπούμαι! . . .

ΜΑΡΓ. Δια τί λυπείσαι; . . .

ΝΙΚΟΛ. Δια τήν δυσάρεστον αύτήν σύμπτωσιν; . . .

ΣΤΕΦ. (καθ' έαυτόν). Ω! ω! ίσως καλά έκαμα νά διακόψω τό δούέτο αυτό! . . .

ΜΑΡΓ. Όχι δά! έγώ ήμην άπερίσκεπτος, καί έντρέπομαι. . .

ΣΤΕΦ. Έξοχώτατε!

ΝΙΚΟΛ. Πλέον σιγά, προδότη! . . .

ΣΤΕΦ. Κύριε Νικόλας! . . . ίδού όπου μετανοείς εις τόν μισόν ακόμη δρόμον! . . . ό Άλη-Μπαζού, Κύριε, γνωρίζει τήν καρδίαν του ανθρώπου! . . .

ΝΙΚΟΛ. Αύθάδη! . . . ?

ΣΤΕΦ. Κύριέ μου, άκουσε τί θόρυβος γίνεται!

ΝΙΚΟΛ. (πρός τήν Μαργαρίταν). Υγίαινε λοιπόν! . . . δια παντός! . . .

ΜΑΡΓ. Υγίαινε! . . .

ΝΙΚΟΛ. (καθ' έαυτόν). Ούτε ένα δάκρυον δέν χύνει! . . .

ΜΑΡΓ. Δια παντός! . . .

ΝΙΚΟΛ. (καθ' έαυτόν). Καί νά φανώ τόσον δειλός! . . . όχι! θά γίνω Πασσάς! Έτσι άπεφάσισεν ή τύχη! . . .

(Εξέρχεται προς τά δεξιά.)

ΜΑΡΓ. Τά άλογά μου! . . .

ΣΤΕΦ. Έρχονται! . . (καθ' έαυτόν). Φοβούμαι νά μη συμβῇ τίποτε άλλο πάλιν, άς σπεύσω λοιπόν τώρα νά τήν τοποθετήσω εις τήν άμαξαν. (Εξέρχεται προς τά άριστερά.)

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, έπειτα ΣΤΕΦΑΝΟΣ.

ΜΑΡΓ. (καθ' έαυτήν). Ω! . . . ναί! . . . θά αναχωρήσω! . . . χωρίς πόθον! . . . χωρίς λύπην! . . . Ήμην πολύ καλή, καί σήμεραν τό αισθάνομαι. Έγώ δια νά τόν ίδω τό ένόμιζα ότι ήτο μέγα πράγμα! καί τώρα είμαι τόσον θυμωμένη! . . . με λέγει ότε είμαι φιλάρεσκο; με περιγελά! εκδικείται! . . . καί, επειδή έγινε σκεπτικός, με μεγάλην περιφρόνησιν δέχεται τόν έρωτά μου! Άρνήθηκα τήν χειρά του. . . καί αυτός άρνείται τήν έδικήν μου! καί όμως. . . πρέπει νά τό όμολογήσω με χαμηλήν φωνήν, τόν άγαπώ. . . —Είναι πολύ άργά πλέον. . . με τό είπε! . . . —πολύ άργά; . . . μετά δεκαπέντε ήμέρας; . . . Με ήγάπα, καί περί τούτου βεβαιώνουσιν ή αναχώρησίς του καί ή έξορία του! Αί υποσχέσεις του άρά γε είναι ειλικρινείς; Θέλων νά με περιγελάσῃ δέν περιεγέλασεν άρά γε καί αυτός τόν έαυτόν του; Εΐπε πολλά, ώστε θά είπε βέβαια τήν αλήθειαν! Άνθρωπος άποφασισμένος θά έλεγεν όλιγώτερα. . . (Παρατηρήσασα τό βιβλίον επί του σοφά). Έν βιβλίον! Πεθανόν τούτο νά ήναι τό μυστικόν του! . . . «Εϊπέ μου τί διαβάζεις, καί θά σοῦ είπώ. . .» —Α! Στίχοι! του Μουσσέ! ή Ναμουνά! . . .

ΣΤΕΦ. (εισερχόμενος, καθ' έαυτόν). Οί δρόμοι είναι άνοικτοί! φέρω τόν αποχαιρετισμόν! (Μεγαλοφώνως). Ίδου τά άλογα τής Κυρίας. . .

ΜΑΡΓ. Πολύ καλά!

ΣΤΕΦ. (καθ' έαυτόν). Μόνον αυτό δέν έπερίμενα. . . ή Κυρία έρεθίσθη!

ΜΑΡΓ. (καθ' έαυτήν). Άγαπās σάν τρελλός τήν Μαργαρίταν, ω Χασσάνη! . . . (Μεγαλοφώνως). Στέφανε!

ΣΤΕΦ. Ἀλή-Μπαζού!

ΜΑΡΓ. Ἀλή-Μπαζού;

ΣΤΕΦ. Εἰξεύρεις; καὶ ἐγώ, ὅταν ἦλθα ἐδῶ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐπῆρα ἐν ὄνομα τῆς φαντασίας.

ΜΑΡΓ. Θὰ σὲ δυσαραιστήσῃ νὰ τὸ ἀφήσῃς;

ΣΤΕΦ. Τὸ ὄνομα;

ΜΑΡΓ. Καὶ τὴν Περσίαν;

ΣΤΕΦ. Νὰ ἀφήσω τὴν Περσίαν; . . . Ἄ! διάβολε! ὄχι!

ΜΑΡΓ. Ἐὰν ὁ Νικόλαος ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα;

ΣΤΕΦ. Ἐὰν ὁ Νικόλαος; . . . — Δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ! . . .

ΜΑΡΓ. Βλέπω ὅτι δὲν συνεννοούμεθα! Θὰ ἐπιστρέψῃ!

ΣΤΕΦ. Ὁ δειλός!

ΜΑΡΓ. Πλησιάζει νὰ ἐνδώσῃ, καὶ μὲ μίαν λέξιν, μὲ μίαν μόνον λέξιν, εἰμπαρῶ νὰ τὸν κάμω νὰ τὸ ἀποφασίσῃ.

ΣΤΕΦ. Μὰ τὴν πίστιν μου! ὁ διάβολος εἶναι πανούργος, ἀλλὰ ἡ γυναῖκα εἶναι καὶ ἀπὸ αὐτὸν πλεονπανούργος! Ὅταν σὲ εἶδα ἐπρομάντευσα τὴν λύσιν αὐτὴν! Ἐπροεῖδα δυστυχῶς ὅτι ὁ παλαιὸς ἔρωσ θὰ ἐξύπνῃ ὅταν θὰ ἤκουε τὴν φωνὴν σου! καὶ ὅτι ἦλθες — πολὺ λυποῦμαι διὰ τοῦτο! — διὰ νὰ μᾶς διώξῃς ἀπὸ ἐδῶ, διὰ νὰ μᾶς φάγῃς τὸ ψωμί μας! Ἄ! Κυρία μου, κακὸν εἶναι αὐτὸ τὸ ὅποῖον ἔκαμες! Τίσον εἶχα ἀγαπήσῃ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀλλάχ! Ἐ τί! . . . Ἀπὸ ἐδῶ αἱ Ἀθῆναι ἀπέχουσι τόσας χιλιάδας μίλια, καὶ ἐδῶ ἐστήσαμεν τὴν δίχρον σημαίαν μας, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Ἀλλάχ ἔχομεν τὴν εὐχαρίστησιν, αὐτὸς μὲν νὰ ᾔῃαι Πισσᾶς, ἐγὼ δὲ ὁ Βεζύρης του. Καὶ τώρα νὰ ἐπιστρέψωμεν πάλιν εἰς τὴν πόλιν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθημεν, νὰ ζῶμεν καθὼς περὶ ἄνθρωποι, καὶ νὰ κυλιώμεθα εἰς τὰς προλήψεις ἐνὸς κόσμου ἀνοήτου, καὶ αὐτὸς μὲν νὰ φορᾷ φορέματα ἀπὸ τσόχα. . . ἐγὼ δὲ νὰ τοῦ τὰ ξεσκονίζω; — Αὐτὸ εἶναι κακὸν πρᾶγμα, μᾶς ἀφαιρεῖς τὴν ἡδονὴν ἀπὸ τὸ στόμα! Σὲ δίδω κύριε. . . ἀλλὰ πόσον ἡ τύχη μου σὲ συγκινεῖ! Ἐὰν ὁ ἔρωσ τοῦ κυρίου τὸν κάμῃ νὰ παραστρατήσῃ, εὐσπλαγχνίσου τούλαχιστον ἐμένα, ὁ ὁποῖος δὲν σὲ ἀγαπῶ!

ΜΑΡΓ. Κακόμοιρέ μου Ἀλλή-Μπαζού! ἡ λύπη σου μὲ κάμνει νὰ λυποῦμαι! Ἀλλὰ δὲν πιστεύω ὁ Κύριός σου νὰ ᾔῃαι τόσον ἐγωϊστὴς ὥστε, ὅταν ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ σὲ πάρῃ μαζὶ του!

ΣΤΕΦ. Πῶς! θὰ ἔχω λοιπὸν τὸ δικαίωμα νὰ καταικήσω ἐδῶ; Ἄ Κυρία μου, ἐὰν γίνῃ τοῦτο, τότε δυνάμεθα νὰ συνεννοηθῶμεν! Ἐνα Πασαλίκι δὲν εἶναι καλὸν πολὺ εὐκόλον διὰ νὰ τὸ πωλήσῃ τις, καὶ δὲν ἀμφισβάλω ὅτι, ἂν θέλω νὰ τὸν παρακαλέσω, θὰ σὲ τὸ κληροδοτήσῃ ὁ Νικόλαος, ὅταν ἀναχωρήσωμεν!

ΣΤΕΦ. Τὸν ὑπρέτησα πολὺ κακὰ εἰς τὴν Περσίαν καθὼς καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ τολμήσω νὰ περάσω ἀπὸ τὸν νοῦν μου τοιαύτην ἐλπίδα! Ἀλλ' ἐὰν σεῖς Κυρία καταδεχθῆτε νὰ κάμετε χρῆσιν τῆς δυνάμεώς σας. . .

ΜΑΡΓ. Τὸ εἶπα. . . Μίαν λέξιν θὰ προσθέσω ἀκόμη. . . θὰ ἀναχωρήσωμεν ἀπόψε.

ΣΤΕΦ. Ὁ Κύριος θὰ εὖρῃ ἄρᾳ γε θέσιν εἰς τὸ πλοῖον; . . .

ΜΑΡΓ. Ἐπῆρα δύο θέσεις.

ΣΤΕΦ. Ἀπὸ πρὶν! . . . Ἀλήθεια! σὰς θαυμάζω, Κυρία μου, καὶ ὑπάγω νὰ ἐτοιμάσω τὰ πράγματά του!

(Ἐξέρχεται πρὸς τὰ ἀριστερά.)

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, ἔπειτα ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

ΜΑΡΓ. Τώρα, Κύριε Νικόλαε, θὰ τὰ εἰποῦμε ἐμεῖς οἱ δύο! . . .

ΝΙΚΟΛ. (εἰσερχόμενος, καθ' ἑαυτόν.) Ἀλλοῖμον! ξεύρω καὶ ἐγὼ τί θέλω; . . . τὴν ἀγαπῶ; . . . ἢ ὄχι; Ἐξῆλθα καταθυμωμένος, . . . καὶ ὁ θυμὸς μου κατέπαυσε πρὶν ἀκόμη εὗρω ἀπὸ τὴν θύραν! . . . Μόλις τὴν ἄφησα. . . πρέπει νὰ τὴν ἴδω πάλιν! . . . Αἱ γυναῖκές μου, εἶναι ἐδῶ. . . Ἀρκεῖ μόνον νὰ θελήσω, καὶ κόπτω τὴν ἄλυσον μου, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς. . . Δὲν ἐθέλησα νὰ ἴδω τὰς γυναῖκας αὐτάς! . . . Ἄ! τὴν ἀγαπῶ! . . .

ΜΑΡΓ. (σκεπτομένη.) «Ναμουνά!» θὰ γίνω πρώτη Κυρία τοῦ Ἰσπαχάν!

ΝΙΚΟΛ. . . . Διὰ νὰ τὴν καθησυχάσω θέλω νὰ διώξω τὸν γυναικωνίτην μου. Ἰδοὺ τὴν! . . . Τὰ ἄλογά σου εἶναι ἐτοιμα.

ΜΑΡΓ. Ὑγίαινε λοιπὸν, Νικόλαε!

ΝΙΚΟΛ. Στάσου μίαν στιγμὴν! . . . διὰ τί τόσον βιάζεσαι! Ἐχεις καιρὸν ἀκόμη διὰ νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὰς Ἀθῆνας! πρέπει νὰ ἀποχαιρετισθῶμεν. . . τόσον ὀγλήγωρα; . . .

ΜΑΡΓ. Καὶ αἱ οὐρί σου;

ΝΙΚΟΛ. Ὁ διάβολος νὰ τὰς πάρῃ!

ΜΑΡΓ. Ἄ! Μπα!

ΝΙΚΟΛ. Ἀκουσε, Μαργαρίτα! θὰ σὲ ὁμιλήσω μὲ ὅλον τὸ θάρρος. . .

ΜΑΡΓ. . . . Τὸ ὅποῖον συγχωρεῖ ἡ Περσία!

ΝΙΚΟΛ. Ἄ! εἶσαι σκληρά!

ΜΑΡΓ. . . . Ἐπειδὴ σὲ ὁμιλῶ μὲ ὅλον τὸ θάρρος;

ΝΙΚΟΛ. Δὲν δύναμαι πλέον νὰ προσποιηθῶ καὶ νὰ κρυφθῶ! Ἐννοῶ πολὺ καλὰ ὅτι εἶμαι ἄξιος διὰ περιγέλω! μὴ μὲ περιγελάσῃς πλέον! σὲ ἀγαπῶ!

ΜΑΡΓ. Εἰς τὴν τιμὴν σου!

ΝΙΚΟΛ. Θέλω νὰ σὲ πάρ. . .

ΜΑΡΓ. Νὰ γίνω ἀγαπητικιά σου!

ΝΙΚΟΛ. Ἴδου ὅτι μεπεριγελάς ἀκόμη!

ΜΑΡΓ. Ὅχι! ἀλλὰ αἱ κλαυθμηραὶ σου λέξεις με ἤγγιζαν εἰς τὴν καρδίαν . . .

ΝΙΚΟΛ. Καί . . .

ΜΑΡΓ. Συγκατανέω! Ἐβαρέθηκα πλέον νὰ μένω χήρα, καὶ θέλω με τὴν ἀγάπην μου νὰ σὲ ἀποδείξω αὐτό!

ΝΙΚΟΛ. ὦ Μαργαρίτα! . . . τί εὐτυχία! . . . τί γάμος! . . . τί ἀγάπη! . . . Ἐμπρός λονπόν! Τὰ ἄλογα κτυποῦν τὰ πόδια τοὺς κάτω εἰς τὴν αὐλήν! Ἀκούεις τὸ καμετσίκι τῶν ἱπποκόμων; . . .

ΜΑΡΓ. Ἐμπρός; διὰ τί;

ΝΙΚΟΛ. Μήπως δὲν θέλεις πλέον ν' ἀναχωρήσῃς;

ΜΑΡΓ. Βεβαίως! δὲν θέλω ν' ἀναχωρήσω.

ΝΙΚΟΛ. Θέλεις νὰ μείνῃς ἐδῶ εἰς τὴν Περσίαν;

ΜΑΡΓ. Βεβαιότατα, ἐδῶ θέλω νὰ μείνω!

ΝΙΚΟΛ. Ἀλλὰ ἐγὼ σκέπτομαι!

ΜΑΡΓ. Τίποτε δὲν σκέπτεσαι!

ΝΙΚΟΛ. Θέλεις νὰ ζήσῃς ἐδῶ; . . .

ΜΑΡΓ. Θέλω νὰ ζήσω καλά, — διότι ὁ παλαιὸς καὶ ἀπλοὺς κόσμος δὲν εἶναι πλέον παρὰ μία μούμια, — ὡς παραδέχονται οἱ ὠραῖοι νόμοι τῆς πολυγαμίας.

ΝΙΚΟΛ. Μαργαρίτα . . .

ΜΑΡΓ. Το χαρέμι! . . .

ΝΙΚΟΛ. Ὅχι! πολὺ με περιγέλασες Μαργαρίτα! Σὲ παρακαλῶ νὰ με δώσῃς τὸ δικαίωμα νὰ σὲ ἀπαντήσω! Μὴ ἐσύγχισες! . . . με κατέβαλες! . . . ζητῶ νὰ καταιβάσω τὴν σημαίαν καὶ νὰ πληρώσω πρόστιμον! Ἀναγνωρίζω ὅτι ἐνίκηθηκα! Ἐχω ὀλιγώτερον πνεῦμα παρὰ καρδίαν! Παραδέχομαι ὅτι ἐνίκηθηκα! Πίπτω εἰς τὰ γόνατα τοῦ νικητοῦ μου!

ΜΑΡΓ. Ὅχι, ἔχεις λάθος! οὐ μ' ἐνίκησες! Μὲ ἀγαπᾷς, λέγεις, καὶ θέλω νὰ σὲ πιστεύσω! Ἐχεις γυναικωνίτην! εἴκοσιν ὠρχιότητας τῆς Ἀνατολῆς! Καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἔρχομαι νὰ λάβω θέσιν γελωσα καὶ, χωρὶς μάλιστα νὰ σοῦ ζητήσω τὴν μεγάλην σου εὐνοίαν, ἔχω μόνην μου ἐλπίδα νὰ εἶμαι εἰκουστὴ σου πρώτη! . . . θὰ προσπαθῶ νὰ σὲ γίνω ἀγαπητή!

ΝΙΚΟΛ. Δὲν τὸ λέγεις με τὰ σωστά σου!

ΜΑΡΓ. Ἐάν με ἐπροτιμοῦσες τὰ πάντα θὰ ἦσαν καλλίτερα! διότι τότε ἡ ἐλευθερία σου θὰ με ἔκαμνε νὰ ἐκβάλω τὸν φόβον αὐτὸν νὰ μὴ ἔχω παρὰ ἓνα ἔρωτα θεδιασμένον! Ἰδιοτροπίαί αἱ ὅποιαι εἰμποροῦν κάθε στιγμὴν νὰ ἀλλάξουν, μ' ὅλην σου τὴν εὐχαρίστησιν θὰ ἦσαν σταθεράς! Καὶ ἐάν με ἠπάταις . . . θὰ εἰμποροῦσα χωρὶς σκάνδαλο, νὰ φαρμακεύσω . . . ἢ νὰ πνίξω τὰς ἀντιπάλους μου, τὸ ὅποιον εἶναι ἀγαπητὴ ἱκανοποίησις εἰς τοὺς ἀκατανόητους ἔρωτας . . . καὶ τὴν ὁποίαν ὁ νόμος εἰς τὰς Ἀθήνας παρδέχεται ὅτι δὲν δύναται νὰ τὴν ἀποφύγῃ τις!

ΝΙΚΟΛ. Θέλω νὰ σὲ ἀπαλλάξω ἀπὸ ἀντιπάλους καὶ ἀπὸ δράματα Ἑλληνικά! . . . (Γ' ὥρον τὴν φωνὴν του) Ἐ! . . . ἀφήσατε τὰς γυναῖκάς μου! Ἐβραῖοι! μαῦροι! Διώξατε ὅλους! ὀγλήγωρα! σᾶρ δίδω δύο λεπτῶν τῆς ὥρας διορίαν ἀχρεῖοι! διὰ νὰ ξεκουμπισθῇτε ἀπὸ ἐδῶ! — Τώρα λοιπὸν δὲν εἶναι πλέον ἀνάγκη νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Ἑλλάδα! Μὲ ὠνόμασες, Μαργαρίτα, μισάνθρωπον! Ἐάν καὶ εἰς ἐσένα ἀρέσουν αἱ πράσινες κορδέλαις, ἀς μείνωμεν ἐδῶ. Ἀς κατοικήσωμεν μαζὴ τὰς ἐρήμους αὐτάς! Εἰς τὴν μοναξίαν αὐτὴν τὴν ὁποίαν τόσοι ἄλλοι θὰ ζηλεύσουν θὰ φορῶ καὶ ἐγὼ κορδέλαις τοῦ αὐτοῦ χρώματος με ταῖς ἐδικαῖς σου! . . . Δὲν θέλεις τὴν χεῖρά μου;

ΜΑΡΓ. Ἀλλὰ . . . αὐτὸ εἶναι θελκτικόν! θὰ σὲ τὸ εἰπῶ, Κύριε, ὅταν θὰ ἀναχωρήσωμεν!

ΝΙΚΟΛ. Στέφανε! . . .

ΜΑΡΓ. Ἀλῆ-Μπαζού! . . .

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

Οἱ Δούτοί, ΣΤΕΦΑΝΟΣ.

ΣΤΕΦ. (Φορῶν ἐνδυμα Ἑλληνικὸν καὶ κρατῶν μπόγον με ἐνδύματα εἰς τὸ χεῖρι του.)

Κυρία Μαργαρίτα!

ΝΙΚΟΛ. Μπᾶ! τὰ ρούχά μου! . . .

ΣΤΕΦ. Ὅλα τὰ ἐτοίμασα . . . καὶ τὸν μπόγον μου τὸν ἔχω ἑτοιμόν!

ΜΑΡΓ. Ἀναχωρεῖς λοιπόν; . . .

ΣΤΕΦ. Ναί, Κυρία μου! ὦ ναί!

ΜΑΡΓ. Πόσον ὀγλήγωρα ἄλαζες γνώμην!

ΣΤΕΦ. Ἐπαθα ἀπὸ ὀδονταλγ . . . νοσταλγ . . . (Σκέπτεται πρὸς στιγμὴν) . . . ἔπαθα ἀπὸ νοσταλγίαν! . . . (Μὲ χαμηλὴν φωνὴν πρὸς τὸν Νικόλαον.) Καὶ ἔπειτα . . . Ἀ! θὰ σὲ τὸ εἰπῶ εἰλικρινῶς! ἐκάμναμε καὶ οἱ δύο ἓνα μέγα σφάλμα! . . . Ὅταν ἐσύ ἔλειπες, ἐγὼ ἔκαμνα τὴν ἐπιθεώρησιν! Αἱ οὐρὶ δὲν εἶναι ὅπως τὰς νομίζει ἓνας μάταιος λαός! Μακρὰν ἀπὸ τὰς κακοήθεις αὐτάς γυναῖκας! . . . Ὁ Ἐβραῖος σὲ φέρνει εἴκοσι κόκκιναις γυναῖκας καὶ ἄλλαις τόσαις μαύραις!

ΝΙΚΟΛ. Ἀ! πούρ! . . .

ΣΤΕΦ. Ναί! πούρ! ὀγίαινε! Περσία! τουρμπάνια! οὐρί!

ΝΙΚΟΛ. Θὰ ἀποχαιρετήσῃς τὸ Πασσαλίκι! . . .

ΣΤΕΦ. . . . Καὶ θὰ πηγαίνω εἰς τὰς Ἀθήνας!

ΝΙΚΟΛ. Ἀς ἀναχωρήσωμεν ὀγλήγωρα, Μαργαρίτα!

ΜΑΡΓ. Περίμενε ἀκόμη μίαν στιγμὴν, Νικόλαε! Εἰπέ μου ποῖα εἶναι ἡ ἀλληγορία τοῦ μικροῦ μὲς αὐτοῦ παρχμυθιοῦ; . . .

ΝΙΚΟΛ. Παραμύθι διὰ νὰ κοιμηθοῦμεν ὄρθιοι! νομίζεις ὅτι ἔχει ἀλληγορίαν;

ΜΑΡΓ. Βέβαια! . . . ἐδιάβασες καμὴν φορὰν τὴν «Ναμουνά»;

ΝΙΚΟΛ. ὦ! διάβολε! εἶμαι ὁ Χασσάνης! . . . τὰ ἄλογα κτυποῦν τὰ πόδια! τους. . . Ἄς ἀναχωρήσωμεν ὀγλήγῳρα! . . .

ΜΑΡΓ. (παρουσιάζουσα εἰς αὐτὸν τὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον ἔσυρεν ἀπὸ τὴν τσέπην της.) Μίαν στιγμὴν ἀκόμα σὲ παρακαλῶ! . . . ἀνάγνωσε ἄλλην μίαν φορὰν τὴν ἐπιγραφὴν! . . .

ΝΙΚΟΛ. (ἀναγινώσκει.) «Ἡ γυνὴ ὁμοιάζει τὴν σκιάν σου!» τὴν ἀκολουθεῖς! σὲ φεύγει! . . . τὴν φεύγεις. . . «σὲ ἀκολουθεῖ! . . .»

ΜΑΡΓ. (πρὸς τὸ κοινόν). Μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Μουσσῆ ἐπαιξεν ὁ συγγραφεὺς τὸ παιγνίδι αὐτό, ἰδοὺ λοιπὸν ἡ συγγνώμη του.

ΝΙΚΟΛ. . . . Καὶ ἡ ἀλληγορία του!

ΤΑ ΠΑΘΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ

ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΒΛΟΥΕΤΟΥ.

(Συνέχ. 18^η φυλ. 497.)

III

«Θὰ περὶχωρήσω τῇ Νανίνα τὸ ἀντιδότου ὡς νυμφικὸν δῶρον!» — Οὐδόλως κατὰ τὴν πρώτην στιγμὴν ἐπρόσεξα εἰς τὰς λέξεις ταύτας τοῦ κυρίου Πεχουάνου, ἐπνηλθον ὁμῶς εἰς τὸν νοῦν μου τὴν ἐπαύριον ὅταν ἡ κυρὰ Ἄννα ἀνήγγειλέ μοι ὅτι ὁ προϊστάμενος καὶ ὁ κύριος Γροδάρδος μὲ περιέμενον ἐν τῷ ἐργασταρίῳ. Ὅπισθεν τοῦ μαγειρείου καὶ ἐπὶ ἰσοπέδῳ μετὰ τοῦ γραφείου ὑπῆρχε τὸ ἐργαστάσιον ἐντὸς παλαιᾶς θολοειδοῦς αἰθούσης, ἥς τὸ στενὸν παράθυρον ἔδωκε πρὸς τὴν κήπον. Ἡ ὄψις τοῦ δωματίου ἐκείνου ἦτον ἐστὶ παραδοξότερα τῆς τοῦ φαριμακείου. Τὰ πύραυλα φέροντα βίκους καὶ διώλιστῆρας, οἱ μεγάλοι χάλκινοι λέβητες εἰς γραμμὰς τεταγμένοι παρὰ τοὺς τοίχους, τὰ βάλινα δοχεῖα ἐνθα ἐστάλαζον βραδείως βαθυχρώματα ὕγρὰ, τὸ σύνολον κακῶς πεφωτισμένον διὰ ὕαλων ἐξωτερικῶς ἐνδεδυμένων ἰδίους βάτοις, ἡρμῶν θαυμασίως τοῖς περιέργοις τρόποις τοῦ κυρίου Πεχουάνου. Εὖρον τὸν προϊστάμενον περιφερόμενον μετὰ τῶν βίκων, ἐν ᾧ ὁ Γροδάρδος, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν πυράνων, ἤκουεν αὐτὸν μὲ σκωπτικὸν τρόπον. — Κλαύδιε, εἶπέ μοι ὁ κύριος Πεχουάνος, κλείσε τὴν θύραν καὶ πρόσσεχε εἰς τοὺς λόγους μου. Ἀποτε-

λεῖς μέρος τῆς οἰκογενείας τώρα καὶ οὐδὲν ἀποκρύπτω πλέον ἀπὸ σοῦ. Δὲν εἶμαι πλούσιος καὶ ἂν καὶ ἡ Νανίνα ἔχει παρὰ τῆς μητρός της 1,500 φράγκα κατ' ἔτος, τοῦτο δὲν ἀρκεῖ ἵνα ἀποκατασταθῇτε. Αὕτη ἡ ἰδέα πολλάκις ἐνόχλησέ με, καὶ ἀπεράσιστα νὰ σπουδάσω βαθέως ἀνακάλυψιν τινὰ πολύτιμον διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. . .

Κατ' ἐκείνην τὴν περίοδον τοῦ λόγου, ὁ ἱατρός ἐμεῖς δίδασκεν εἰρωνικῶς, ὁ δὲ κύριος Πεχουάνος ὀργισθεὶς:

— Τί σὰς ἐφάνη ἀστεῖον; ἀνέκραξε στρεφόμενος πρὸς τὸν Γροδάρδον. — Θὰ ἴδωμεν τίς θὰ γελάσῃ τελευταῖος! Ἡξεύρω ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι εἰς τὴν γειτονίαν μὲ θεωροῦσιν ὄνειροπόλον καὶ μωρὸν συλλογέα φυτῶν. . . Φίλον τέκνον, προσέθεσε, σρίγγων τοὺς βραχιόνάς μου μετὰ νευρικῆς διαχύσεως φιλοστοργίας, ἀκριδῶς ἐν ᾧ συνέλεγον φυτὰ ἐκ τύχης εὖρον τὸ ἐξάισιον τοῦτο φάρμακον. . .

— Καὶ ἐστάθη ἀντικρὺ μου μετ' ἐπισημότητος. — Κλαύδιε, ἤκουσας περὶ τῶν φρικωδῶν ἀποτελεσμάτων τῆς λύσεως; λοιπὸν, φίλε μου, θὰ ἱατρεύσωμεν αὐτήν!

— Ὅνειρον! εἶπεν ὁ ἱατρός ἐπαίρων τοὺς ὤμους, ἡ λύσσα εἶναι ἀνίατος.

— Γροδάρδε! εἶσαι ἰσχυρογνωμονέστερος καὶ ἡμιόνου, ἐπανελάβεν ὁ προϊστάμενος, σοὶ λέγω ὅτι ἐγὼ θὰ ἱατρεύσω αὐτήν. . . καὶ θέλεις ἐννοήσῃ τὸ πρᾶγμα, Κλαύδιε. — Τότε ἤρχισε μακρὰν ὁμιλίαν περὶ τῶν πιθανῶν αἰτιῶν τῆς λύσεως καὶ διηγήθη μοι ὅτι ἐκ τοῦ χυλοῦ ἐνίων τοῦ δάσους φυτῶν ἐσχημάτισε τὴν βάσιν τοῦ ἀντιδότου τῆς λύσεως.

— Ἰδοὺ, ἐξηκολούθησε δεικνύων μοι ὑάλινον ἀγγεῖον πλήρες διαφανοῦς πρασίνου ὕγρου* μετὰ ταῦτα δὲ ἐξήγησέ μοι λεπτομερῶς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀντιδότου. — Ὁ ἱατρός ἐσιώπα, ἀλλ' ἡ φυσιογνωμία του ἔμεινε σκωπτικὴ, καὶ ὑπετονθόρυζε τὴν Μασσαλιώτιδα τυμπανίζων ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ ἐνὸς τῶν λεβήτων. — Ἀνάγκη νὰ σπουδάσω εἰσέτι ὀλίγας τελειοποιήσεις, ἐπανελάβεν ὁ κύριος Πεχουάνος, καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου σου θὰ δημοσιεύσω τὴν ἀνακάλυψίν μου.

Ἐρίλησα μετ' εὐγνωμοσύνης τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ὠρκίσθην ἐνδακρυς ν' ἀποθάνω μᾶλλον ἢ νὰ προδώσω τὴν ἐμπιστοσύνην του. Τότε ἤρχισεν ἐκ νέου λεπτολογῶν καὶ δὲν ἔπαυε λελῶν περὶ τοῦ ἀντιδότου.

— Παράδοξον πρᾶγμα, Κλαύδιε, ἀνέκραξε, τὰ φυτὰ ἐξ ὧν συνίσταται εἶναι ἅπαντα δηλητηριώδη καὶ ὅμως τὸ δηλητηριασμένον τοῦτο ὕγρὸν, γίνεται εἰς τινὰς περιστάσεις ἀπαράμιλλον ἱσμα. . . Τὸ δηλητήριον ὑπὸ τοῦ δηλητηρίου καταστρέφεται. . . (Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἡ Μασσαλιώτις τοῦ ἱατροῦ ἤρξατο πάλιν ἐντονωτέρα καὶ ἀπειλητικωτέρα ἢ πρότερον). Παρατήρησον ὅποσον προεῖδον τὰ πάντα